

Memo

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van burgemeester en wethouders
Team:	Opgaven
Datum:	22 oktober 2024
Onderwerp:	Reactie op Uitwerking FK2050+ op het Veenweideprogramma 2021-2030+
Bijlage memo:	1
N.a.v. toezegging raad d.d.:	n.v.t.

Korte samenvatting

Voorjaar 2021 hebben de dagelijkse besturen van de Friese overheden in het veenweidegebied het Veenweideprogramma 2021-2030 (VP 21-30) behandeld. In 2022 zou een eerste herijking plaatsvinden. Deze herijking is gezien de destijds actuele ontwikkelingen, waaronder in 2023 het FPLG, naar achteren geschoven. Inmiddels is ook de visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+ (FK2050+) vastgesteld in het DB en AB van Wetterskip Fryslân en GS van Provincie Fryslân.

Wethouder Boelsma heeft namens de Friese veenweidegemeenten zitting in het Bestjoerlik Oerlis Feangreide (BOF). Hieraan nemen o.a. ook provincie en wetterskip deel. In het BOF is uitgebreid gesproken over de herijking en wat hierin thuishoort. De status van FK2050+ en de betekenis voor het Veenweideprogramma werden besproken. Evenals de vraag of FK2050+ onderdeel moet zijn voor de eerste herijking.

De veenweidegemeenten hebben vervolgens onderling in het Bestjoerlik Oerlis Gemeenten (BOG) uitgebreid gesproken over de impact van FK2050+. Het FK2050+ is niet van de gemeenten, maar heeft in potentie een grote impact op het landelijk gebied in de veenweidegemeenten. Daarom is in het BOG gesteld dat de provincie en waterschap er middels een brief op gevergd moeten worden helderheid te verschaffen over hoe provincie en waterschap om willen gaan met FK2050+ in de veenweidegebieden. Er wordt een brief aan provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân verstuurd.

Beoogd resultaat

Het antwoord van provincie en waterschap moet helderheid verschaffen over hoe zij omgaan met de dilemma's die FK2050+ oproept en het bijbehorende financieringsvraagstuk.

Meer duidelijkheid over de toekomst van het veenweidegebied zal helpen om op een zuivere manier naar de opgaven van het Veenweideprogramma te kijken. De gevraagde antwoorden zijn mede bepalend voor verdere invulling van vastgestelde (2021) Veenweideprogramma 2021-2030. De herijking hiervan wordt binnenkort opnieuw geagendeerd in het BOF.

Risico's

Het grootste risico is dat FK2050+ nu al bepalend wordt in het uitvoeringsprogramma van het Veenweideprogramma is. Daarmee wordt voorbij gegaan aan een integrale benadering van het complexe systeem waar we als veenweidegemeente mee te maken hebben. Waarbij ook gekeken wordt naar andere aspecten die voor de veenweiden van belang zijn.

Een te passieve houding van gemeenten kan de positie van de veenweidegemeenten verzwakken ten opzicht van provincie en waterschap.

Gebiedsprocessen

Er lopen nu zes gebiedsprocessen in het veenweidegebied. Dit gebeurt in de bestaande programma-organisatie van Wetterskip Fryslân, provincie, gemeenten, landbouw en natuur. De uitvoering van de activiteiten wordt in samenwerking met de diverse stakeholders gedaan.

Voor de uitrol van investeringen (bijv. waterberging, klimaatadaptatie en grondaankoop) in de kansrijke gebieden wordt gewerkt met aparte geldstromen.

De financiële gevolgen van de uitwerking van FK2050+ zijn op dit moment onbekend.

Relatie met duurzaamheid

Veenafbraak en de effecten van bodemdaling zijn onomkeerbaar en van invloed op de inrichting en het gebruik van het gebied. Daar komt bij dat veenoxidatie gepaard gaat met uitstoot van broeikasgassen. Veenafbraak draagt zo bij aan klimaatopwarming. Er is nog tijd om in te grijpen omdat het veen nog niet is verdwenen. Zeker is wel dat als we niets doen, de problemen zich steeds nadrukkelijker zullen manifesteren. Het Friese veenweidegebied staat de komende jaren dus voor grote uitdagingen. De keuzes die gemaakt worden hebben bovendien gevolgen voor een veel groter gebied dan alleen het veenweidegebied.

Bijlagen

1. conceptbrief aan Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân mbt FK2050 (0098658500)